

1899-10-09

AFSENDER

Ellen Sawyer

MODTAGER

Laura Warberg

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Kinin anvendes til behandling af muskelkrampe og som malariamiddel. (Lex.dk).

Ellen og Harris Sawyer ventede deres første og eneste barn og var sikre på, at det var en dreng. Deres datter blev født 16. jan. 1900.

Uffe: Ukendt person på Hvilan

Högskola i Sverige?

I 1893 var Ellen Sawyer elev på Hvilan Högskola pr. Åkorp nær Malmö. Hun fik her flere svenske bekendte, som hun holdt kontakt med gennem nogle år. En af dem var Molle Holmström-Ingers. I februar 1893 inviterede hun Alhed Larsen til bal på Hvilan. Molle Holmström-Ingers var 1895-1896 lærer ved Lunnevads Folkhögskola og fra 1897 ved Hvilan. Fra 1908 var hun husmor, men hun var aktiv i diverse foreningsarbejde (Svensk Wikipedia: Malin Ingers, marts 2026).

Afsendersted:

Boston

Afsenderinfo (lakstempel, adresse

m.m.):

Bynavnet er skrevet øverst s. 1

Arkivplacering:

Kertemindes Egn- og Byhistoriske Arkiv, BB1570

Trykt udgave:

Nej

Proveniens:

Testamentarisk gave til Østfyns

Museer fra Laura Warberg Petersen

TRANSSKRIFTION

Boston d. 9ende Okt - 99.

Kære Mor.

Du er bleven så uholdbar med Breve i den senere Tid, at jeg i Aften så småt havde tænkt på at henvende mig til Junge. Madame el. Pan el. én af de andre mange, som jeg i høj Grad skylder Brev, men så slog det mig, at jeg nok har narret dig flere Gange uden at blive straffet, og da jeg havde tænkt lidt mere efter, kom jeg i Tanker om, at dit sidste Brev nok kom efter at jeg sendte mit sidste. – Der var en Side fra Fader, som jeg vil bede dig takke ham for. Jeg føler mig altid så hædret, når Fader skriver til mig. Jeg tænker ofte på at skrive til ham, - selv om alle mine Breve til dig naturligvis er til ham også, er det ikke helt det samme som en direkte Henvendelse. – Men det værste er, at hvad jeg har at sige i Reglen egner sig ulige bedre til at meddele dig, - jeg er bange, Far gennemgående finder mine Breve meget kedsommelige. – Jeg har i den senere Tid tænkt på, hvor det vilde interessere Far at spille Skak, - det forekommer mig, at det netop vilde være et Spil for ham, - det vilde være lidt for langsomt for dig, men Disser vilde vist blive god at spille med. - Vi dyrker det med Lidenskab, - jeg bliver ynkelig slagen hver Aften, men det er lige morsomt for det.

Jeg har haft Harry hjemme idag på Grund af en slem Forkølelse. Igår var han skidt hele Dagen, tog Quinin og hang af; idag blev han liggende med Grødomslag og vi havde Dr. Jenkins ude at se til ham. Han gav ham noget Medicin som synes at have virket hurtigt, for i Aften følte han sig så vel at han stod op og spiste til Aften henede. – Andre vilde ikke tage sig så meget af en almindelig Forkølelse, men det er nødvendigt for ham, som har så lidt Huld og Kræfter at undvære. Men jeg tør nok sige, at han bliver passet så godt som det kan lade sig gøre. Der er et Punkt, hvor jeg er meget ømfindelig: jeg tåler ingen Indblanding i mine Anliggender, og jeg bliver rasende, når Familien (i dette Tilfælde Svigermoder) betragter det som sin Pligt at passe ham. Jeg tåler end ikke Råd af nogen Art, - de må uhindret spørge hvordan han har det, men intet derudover. Jeg har nu efterhånden fået det indprentet tror jeg, Svigermoder har kun én Gang idag været oppe at se til ham. – Det kan jo nok være at det må være lidt underligt sådan at pludselig at blive sat udenfor, - Harry har altid været hendes Øjsten, - men det kan ikke blive anderledes – hvad der er mit er mit. Jeg begynder så småt at få Øjnene op for at der er noget i den gamle Snak med "die böse Schwiegermutter". Guderne skal vide, at ingen kan være mere føjelig el. from og føjelig end Harrys Moder, og dog er hun for mig udpræget "die Schwiegermutter". Harry ved nok at han må være forsigtig på de Områder, - det er kun lige til at jeg finder mig i at han taler

til de andre, - de klager også over at han ikke mere bryder sig om dem –
men jeg er på det Punkt ufølsom. –

Når den lille Søn kommer, bliver det formodentlig lige det samme om igen,
- en stiltiende Kamp om min retmæssige Ejendom. Jeg har det jo så småt
med Familie her, så jeg må strængt holde Hævd over hvad der tilhører
mig. Imidlertid, som sagt, hvad Harry angår, har jeg ikke længere Grund til
at klage, - han er mindre og mindre "Familjemedlem" og dette har bevirket
at jeg bedre kan finde mig i dem, - jeg kreperer mig ikke mere over dem,
og kan helt godt finde mig i den endelige Beslutning, at de bliver her i
Vinter. Hvem ved - måske vi kan få Helen forlovet el. gift i Vinterens Løb,
og måske gamle Bedstemor piller af (hun er så gammel som Methusalem)
- det vil da lufte lidt og blive lettere at blive ordnet på en for alle Parter
tilfredsstillende Måde.

Tirsdag. Harry har været oppe hele Dagen og er meget bedre. Det gælder
nu kun om at indvinde hvad der er tabt af Kræfter og få Kinderne tilbage
Det er et helt lille Studium at finde på hvad han skal spise, fordi Maven
altid er skør, så snart han fejler noget. Kalvekarbonade med henkogte
Grønærter faldt i god Jord idag. Det er en ukendt Ret her, - for "sen og
vanskelig" til at man vil lave det. Af Ben og Sener har jeg kogt lidt Suppe,
som skal være til jævn Sellerisuppe til i Aften. Jeg koger ofte Selleri og
jævner m Smørjævning og giver Harry som Gemyse, - det er letfordøjeligt
og sundt. Det var aldeles ukendt at koge Selleri. I det-hele-taget er det
besynderligt så lidt Folk her bryder sig om rigtig Mad, - det er Pie og Kage
det drejer sig om. Den arme Harry har lidt derunder i mange Aar. – De har
her til Lands en Skik, som jeg må respektere: Om Søndagen gives der kun
ét solidt Måltid, - Middag midt på Dagen. Aftensmaden består i Kiks, Kage
højest lidt koldt Kød, Brød og Smør. Hvor de har Pige, har hun så godt som
altid Friaften om Søndagen, og de tager det da så let som muligt.
Tak for dit Billedkort idag. Det har moret os at se på det og indbilde os, at
vi spadserede i Ørstedsparken. Hvor det dog var morsomt at du besøgte
Uffe og Hvilan, - jeg glæder mig til at høre rigtig meget derom. Jeg er
forresten stadig i Kontakt med Molle, har nylig skrevet til hende. – Jeg
nyder mine Malerier, det er utroligt hvor Rammerne flatere. Do. Jenkins så
dem igår og var uhyre interesseret. Også i Bedstefaders Buste og mine
Antikviteter. Han så også mine Lagner med Mellemværkerne. Kniplinger
er en stor Raritet her) og det vævede Tæppe jeg fik fra Hvilan. Han er selv
en ivrig Samler af "alt Slags kønt" som forresten ikke gror på Træerne her.
Han har det med indiske, persiske og japanesiske Kunstgenstande og
Antikviteter. – Det er det mest henrivende milde Oktobervejr, man kan

tænke sig, - her er så smukt i Smågaderne eller Alléerne heromkring. - Kloge Folk siger at jeg kan vente Drengen om tre Måneder. Han er uhyre skikkelig har endnu ikke voldt mig så meget som 1 Times Ubehagelig. - Jeg har en udpræget Fornemmelse af at jeg må røre mig meget, så jeg travler omkring i Huslighed det meste af Dagen og går ud hver Dag. - Hvis ikke Harry ikke netop var ved at

[Skrevet langs venstre margen s. 4:]

tage en Lur vilde han sikkert sende Hilsen. Bunker af Hilsner til alle fra Far til Lofts- [indsat nederst s. 3; på tværs:] assistenten fra Elle.

[Skrevet på hovedet øverst s. 1:]

Harry sagde idag, at der var et dansk Ord, som han så ofte så i Aviserne, men som det aldrig var ham mulig at finde i noget Leksikon, nemlig "Handel-sophâ-velse" (hp udtalte han som f.) Langt om længe gik det op for mig at det var "Handelsophævelse". - Han troede det var noget med en Sofa.

OMTALTE VÆRKER

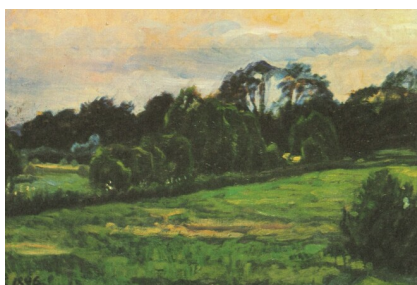
En ven af Warberg-familien, Nicoline von Sperling, indsamlede forud for Ellen Warbergs afrejse til Boston 300 kr., og hun bad Johannes Larsen male det antal billeder, som han kunne for denne betaling. Det blev til fem malerier, som Ellen og Hareis sawyer fik i bryllupsgave. Billederne er gengivet fra Kjeld Heltoft: En bryllupsgave, fem ungdomsbilleder af maleren Johannes Larsen, Andelsbogtrykkeriet i Odense 27. dec. 1967. "Bedstefars Buste", som er omtalt i brevet, kendes ikke.

Johannes Larsen: Havestuen. Udateret. 40,5 X 55,5 cm. Olie på Lærred. Privateje. Scan Fra Bog

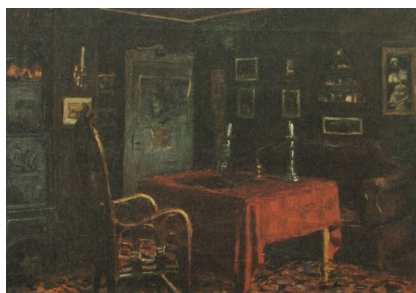
Johannes Larsen: Provenceroser. 1896. 38 X 35,5 cm. Privateje. Scan fra bog

Johannes Larsen: Engen. 1896. Olie på lærred. 28 x 46 cm. Privateje. Scan fra bog

Johannes Larsen: Udsigt mod Lyndelse. Udateret. Olie på lærred. 52 X 61 cm. Privateje. Scan fra bog

Johannes Larsen: Ellens stue. Udateret. Olie på lærred. 33 X 48 cm. Privateje. Scan fra bog

Handwritten text on a piece of aged paper, likely a letter or diary entry. The text is written in cursive and is somewhat difficult to read due to the handwriting and the angle of the page. The text appears to be a letter or a diary entry, discussing various topics, possibly related to a journey or a specific event. The text is written in Danish.

Handwritten text at the top of the page, likely a header or a note, is written in a different style and is also difficult to read. It appears to be a list or a set of instructions, possibly related to the main text.

Den er bleven så ubehagelig med breve i den senere
Tid, at jeg i Aften så endelig havde tænkt på at hen-
venste mig til Junge d. Madame d. Paul d. en
af de andre unge, som jeg i høj Grad skylder
Brev, men så dog det mig, at jeg nok har
marret dig flere Gange uden at blive straffet, og
at jeg havde tænkt lidt mere efter, kom jeg i Tanke
her om, at det sidste Brev nok kom efter at
jeg sendte mit sidste. - Der var en Side fra
Fader, som jeg vil bede dig takke ham for. Jeg
fortæller mig altid så høfligt når Far skriver til
mig. Jeg tænker ofte på at skrive til ham, - selv
om alle mine Breve til dig naturligvis er til
ham også, er det ikke helt det samme som en
direkte Besendelse. - Men det værste er, at hvor
jeg har at lige i Begreb giver sig ulige borte til
at meddele dig, - jeg er bange, Far gennemgænger
jens mine Breve meget kedsommelige. - Jeg har
i den senere Tid tænkt så meget på, hvor det vil
se interessere Far at spille Skak, - det forekommer
mig, at det netop vilde være en Spil for ham,
- det vilde være lidt for langsomt for dig, men
Brevet vilde vist blive god at spille med. - Vi
lykker det med Lidenkab, - jeg bliver yndelig slagen
hver Aften, men det er lige morsomt for det.
Jeg har hørt Harry ligesom idag på Trud
af en lille Fortællelse. Jeg var ham sk, at hele
Bogen, jeg Jimmie og hans af; idag blev han ligesom
de med Lidenkab og vi havde de. Jimmie var

861570
at se til ham. Han gav ham noget medicin
som synes at have virket hurtigt, for i Aften fortæller
ham sig så vel at han stod op og spiste til Aften
hermed. - Indre vilde ikke tage sig så meget af
en almindelig Forkølelse, men det er nødven-
digh for ham, som har så lidt Huld og Kraft
at undvære. Men jeg tror nok lige, at han
bliver passet så godt som det kan lade sig
gøre. Der er et Punkt, hvor jeg er meget om-
sindelig: jeg tager ingen Kvalitet i mine
Lulgerender, og jeg bliver rasende, når Familien
(i dette Tilfælde Prigermøder) betragter det som
sin Pligt at passe ham. Jeg tager end ikke
Råd af nogen der, - de må ubiendret spørge
hvordan han har det, men intet derudover.

Jeg har end efterhånden læst det indprentede
hos jeg, - Prigermøder har kun en Gang i dag
været oppe at se til ham. - Det kan jo nok være
at det må være lidt underligt såvel at pludsel-
lig at blive så udmærket, - Harry har altid været
hendes Fjender, - men det kan ikke blive anderledes
- hvad der er mit er mit. Jeg begynder så småt
at få Lyne op for at det er noget i den gamle
le Snak med "die böse Schwiegermutter". Inden
skal vide, at ingen kan være mere fjælsk og
af beskeden end Harrys Moder, og dog er hun
for mig udpræget "die Schwiegermutter". Harry
ved nok at han må være forsigtig på de Ord-
råder, - det er kun lige til at jeg finder
mig i at han tager til de andre, - de klager
ofte over, at han ikke mere byder sig
dem - men jeg er på det Punkt uafølgelig.

Han der vil for komme, bliver det formodentlig

lige det samme om igen, - en stiltiensde Kæmp
om min ættersige Egendom. Jeg har det
jo så meget med Familie her, så jeg må strænge
hovedet over hovedet og tilkøbe mig. I nogle
tid, som sagt, hvad Harry angår har jeg ikke
langere Grund til at klage, - han er mindre af
mindre "Familjemedlem" og dette har betydet
at jeg bedre kan finde mig i dem, - jeg kræver
mig ikke mere over dem, og kan helt godt finde
de mig i den endelige Beslutning, at de bliver
her i Vinter. Hver ved - måske om kan få
Helen forlovet og gift i Tintersløb, og måske
gamle Bedstemoder piler af (hun er så gammel
som Methusalem) - det vil da lufte lidt af
blod, lettere at blive ordnet på en for alle Parter
tilfredsstillende Måde.

Tuesday. Harry har været oppe hele dagen og er
meget bedre. Det gælder nu kun om at undvige
hovedet og er kært af Kræfter og få Kinderne tilbage.
Det er et helt lille Studium at finde på hvad
han skal spise, fordi Maven altid er skov, så
månt han fejler meget. Kalvekarbonade med hen-
kastte Grønster falat i god Jord idag. Det er en
ukendt Det her, - for "den af vanskeligt" til at
man her vil lave det. Af Ben og Benen har jeg
købt lidt Suppe, som skal være til Jern Sæller, sup-
tet i Aften. Jeg køber efter Sælleri og jerner til
Lunefæring og giver Harry som Semyce, - det er
lidt fordyret og smukt. Det var aldeles ukendt
at købe Sælleri. Det-helstaget er det betydeligt,
så lidt Fok her byder sig om rigtig Mad, det er
Pig og Kage det drejer sig om. Den arme Harry har

liet derunder i mange Aar. — De har her til Landets
en Skik, som jeg forresten maa respektere. Om Søn-
dagen gives der kun et solid Malt, d. Misdag
mialt på dagen. Afløesmanden består i Pils, Køl,
højet Liak, kroat Kød, Kød og Suppe. Hvor de skal
Pige, har hun så godt som altid Triakten om
Søndagen, og de tager det da så let som muligt.
Tab for dit Billedkort i dag. Det har været
og at se på det og indbilde os, at vi spadserede
i Præstegården. Hvor det dog var uoverskueligt
at du besøgte Hoffet og Lovsland, — jeg glæder mig
til at høre rigtig meget derom. Jeg er forresten
stadig i Kontakt med Nelles, har nylig skrevet
til hende. — Jeg nyder mine Malerier
det er utroligt hvor Cammerne flares. Dr.
Jenkins så dem igår og var uhyre interesseret.
Også i Bedlefaas Buste og mine Dutske Kortet.
Kan så også mine Lagen med Nellenudarkene
(Kunplinger er en stor Karitet her) og det ravede
Teppe og fik fra Lovsland. Kan se selv en io-
rig Landet af, alth. Slap kort, som forresten
ikke gør på Træerne her. Kan har det med
indiske, Persiske og japanesiske Kunstgenstande
og Dutske Kortet. — Det er det mest kuriose
Gulde Oktobervej, man kan tænke sig, — her
er så smukt i Smagserne og allesteds herom
kring. — Klage Folk siger at jeg kan vente
drejere om tre måneder. Kan er uhyre skikkelig
had endnu ikke valdt mig så meget som i Tiden
Ubekægtig. — Jeg har en udpræget Formuen
af at jeg maa gøre mig meget, så jeg træder om-
kring i Luethed det meste af dagen og går ud
hver dag. — Hvis Larry ikke lida, var ved at